

ICT Recht

Professor Jos Dumortier
(samengevat door Erik Debie)

13 oktober 2006

Inhoudsopgave

I	ICT en intellectuele rechten	6
A	Inleiding	7
A.1	Wat zijn intellectuele rechten? (p.9)	7
A.2	Categorieën (p.10)	7
A.2.1	Technische creaties: octrooien (p.10)	7
A.2.2	Onderscheidingstekens (p.13)	8
A.2.3	Vormgeving (p.16)	8
B	Inleiding tot het auteursrecht	9
B.1	Inleiding (p.17)	9
B.2	Rechten van de auteur (p.19)	9
B.3	Uitzonderingen (p.20)	10
B.4	Naburige rechten (p.22)	10
B.5	Wie is de auteur? (p.23)	11
B.6	Overdracht van vermogensrecht (p.24)	11
B.7	Handhaving (p.24)	11
B.8	Auteursrecht en het internet (p.25)	11
C	Juridische bescherming van computerprogramma's	12
C.1	Inleiding (p.28)	12
C.2	Wat is een computerprogramma? (p.28)	12
C.3	Bescherming als werk van letterkunde (p.29)	12
C.4	Geen bescherming voor ideeën en beginselen (p.30)	12
C.5	Enkel oorspronkelijke programma's (p.32)	13
C.6	Wie is de auteursrechthebbende? (p.33)	13
C.7	De exploitatierechten van de auteur (p.34)	13
C.8	Rechten van de gebruikers (p.35)	13
C.9	Reverse engineering en decompilatie (p.36)	14
C.10	Handhaving (p.39)	14
C.10.1	Strafrechterlijke vervolging wegens namaak	14
C.10.2	Vordering tot schadevergoeding	14
C.10.3	Beslag inzake namaak	15
C.10.4	Vordering tot staken	15
C.11	Juridische bescherming van technische maatregelen (p.41)	15
C.12	Softwarebescherming via het octrooirecht (p.43)	15
C.13	Open Source (p.45)	15
D	De rechtsbescherming van databanken	17
D.1	Inleiding (p.47)	17
D.2	Rechtsbescherming voor databanken in de USA (p.49)	17
D.3	Verschillende niveaus van rechtsbescherming (p.50)	17
D.4	De auteursrechtelijke bescherming van databanken (p.51)	17
D.4.1	Wat is een databank? (p.51)	17

D.4.2	Auteursrecht voor keuze en rangschikking (p.52)	18
D.4.3	Wie is de maker van de databank? (p.52)	18
D.4.4	Rechten van de maker (p.53)	18
D.4.5	Uitzonderingen (p.53)	18
D.5	Het recht "sui generis"(extractierecht)	18
D.5.1	Inleiding (p.55)	18
D.5.2	Analyse van het recht "sui generis"(p.56)	19
D.5.3	Besluit (p.59)	19
E	De juridische bescherming van chips	20
E.1	Inleiding (p.60)	20
E.2	Wat zijn chips? (p.60)	20
E.3	Ontstaansgeschiedenis van de chipswet (p.61)	20
E.3.1	De Verenigde Staten	20
E.3.2	Europa	20
E.4	Beschermingsvoorwaarden (p.63)	20
E.5	Ontwikkeling van chips en software in dienstverband (p.63)	21
E.6	Exclusieve rechten (p.64)	21
E.7	Uitzonderingen (p.65)	21
E.8	Gespecialiseerde rechter (p.66)	21
F	Internet-domeinnamen	22
F.1	Wat is een domeinnaam (p.67)	22
F.2	Hoe wordt een domeinnaam toegekend (p.68)	22
F.3	Conflicten over domeinnamen (p.69)	22
II	Bescherming van de persoonlijke levenssfeer	23
A	Privacy: historiek en begrip	24
A.1	Hoe oud is de behoefte aan privacy? (p.71)	24
A.2	Oorsprong van de juridische bescherming van de privacy (p.72)	24
A.3	Het verband tussen privacy en beroepsgeheim (p.73)	24
B	Privacybescherming in het EVRM	26
C	Juridische bescherming van privé-communicatie	27
C.1	Inleiding (p.78)	27
C.2	De artikelen 259bis en 314bis van het Strafwetboek (p.79)	27
C.3	Artikel 124 van de elektronische-communicatiewet (p.81)	28
C.4	Uitzonderingen op het communicatiegeheim (p.82)	28
C.5	Het gebruik van cryptografie (p.87)	29
C.6	Een speciaal vraagstuk: controle van communicatie in de onderneming (p.88)	29
D	Verwerking van persoonsgegevens	30
D.1	Verdrag nr 108 van de Raad van Europa (p.91)	30
D.2	De wet van 8 december 1992 (p.93)	31
D.2.1	Toepassingsgebied van de wet (p.93)	31
D.2.2	Voorwaarden voor een rechtmatige verwerking (p.97)	32
D.2.3	Rechten van de betrokkenen (p.103)	33
D.2.4	Handhaving van de wet (p.104)	34
E	Ongevraagde elektronische communicatie	35

IV	ICT en strafrecht	36
A	Het begrip "Informaticacriminaliteit"	37
B	Het gevaar van Informaticacriminaliteit	38
C	Europese initiatieven	39
D	Specifieke informaticamisdrijven	40
	D.1 Terminologie (p.168)	40
	D.2 Valsheid in informatica (p.169)	40
	D.3 Infomaticabedrog (p.170)	40
	D.4 Computerinbraak (p.172)	41
	D.5 Datamanipulatie (p.175)	41
E	Verwante misdrijven	42
	E.1 Pornografie (p.176)	42
	E.1.1 De verspreiding van onzedelijk materiaal (p.177)	42
	E.1.2 Kinderpornografie (p.178)	42
	E.1.3 Reclame op het internet voor seksuele diensten (p.180)	42
	E.1.4 Knelpunten (p.181)	42
	E.2 Aanranding van de eer of de goede naam van personen (p.181)	43
	E.3 Racistische uitingen en ontkenningen van de genocide (p.183)	43
	E.3.1 Racisme en xenofobie (p.183)	43
	E.3.2 Ontkenning van de genocide (p.184)	43
	E.4 Aanzetten tot crimineel gedrag (p.185)	43
	E.5 Gokken (p.186)	43
	E.6 Oplichting (p.190)	43
	E.7 Namaking (p.191)	43
	E.8 Bescherming van persoonsgegevens (p.192)	43
	E.9 Bescherming van elektronische communicatie (p.193)	43
F	Strafprocedure	44
	F.1 Databeslag (p.194)	44
	F.2 Netwerkozoeeking (p.196)	44
	F.3 Medewerkingsplicht (p.198)	44

Voorwoord

Deze samenvatting omvat het eerste, het tweede en (een groot deel van) het vierde deel van de cursus ICT Recht van prof. dr. J. Dumortier. Voor de andere delen had ik geen goesting meer...

Deel I

ICT en intellectuele rechten

Hoofdstuk A

Inleiding

A.1 Wat zijn intellectuele rechten? (p.9)

- verzamelnaam voor rechten m.b.t. zaken die niet tastbaar zijn
- bepaalde intellectuele rechten zijn in geld waardeerbaar en maken dus deel uit van iemands vermogen (industriële eigendom)
- niet absoluut (vrijwaring van de economische mededinging), zij mogen vrije concurrentie op de markt niet onmogelijk maken

A.2 Categorieën (p.10)

A.2.1 Technische creaties: octrooien (p.10)

- rechten om exploitatie van een uitvinding
- exclusief recht dat tijdelijk wordt toegekend, in ruil voor bekendmaking van de technische details
- bij weigering is er geen beroep mogelijk
- derden kunnen verzet aantekenen
- recht op exploitatie gedurende 20 jaar (vervreemdbaar via licentiecontracten)
- jaarlijkse heffing
- verplichting tot exploitatie (of laten exploiteren via licentie)
 - indien gedurende 4 jaar niet geëxploiteerd kan er gedwongen licentie bevolen worden aan wie er om vraagt

De voorwaarden voor octrooierbaarheid:

- Materiële vereisten:
 - uitvinding, voortbrengsel of een werkwijze
 - louter abstracte creaties van de menselijke geest NIET
 - iets nieuws
 - niet evident
 - onmiddellijk toepasbaar
 - niet in strijd met de openbare orde en goede zeden
- Formele vereisten:
 - criteria m.b.t. de aanvraag en bijgevoegde stukken

A.2.2 Onderscheidingstekens (p.13)

1. Merken

- ook dienstenmerken
- benamingen, tekeningen, afdrukken, stempels, letters, cijfers, vormen van waren of van verpakkingen en andere tekens, die dienen om de *waren* (niet de onderneming zelf!) van een onderneming te onderscheiden
- exclusief recht (door eerste depot)
- verplicht vooronderzoek
- kan geweigerd worden, met mogelijkheid tot hoger beroep
- "merk" niet gedeponeerd = geen rechtsbescherming!
- enkel BENELUX
- internationaal (niet VS, Japan, Scandinavische landen), eerst nationaal in land van herkomst
 - niet supranationaal (land 1 jaar tijd tot weigeren, daarna gelijk aan nationaal)

Geldigheidsvereisten:

- onderscheidend karakter
- nieuw
- niet in strijd met de openbare orde en goede zaken

2. Handelsnamen

- tekens die niet de waren, maar de onderneming zelf aanduiden
- geen aparte regeling in België
- volgens EU automatische bescherming

A.2.3 Vormgeving (p.16)

1. Tekeningen (2D) en modellen (3D)

- uiterlijke vormgeving van een voorwerp: slaat op de materialisatie van de tekening of het model, niet op de tekening of het model zelf!
- exclusief recht gedurende 5 jaar, 2 maal verlengbaar

Geldigheidseisen:

- nieuw (sinds laatste 50 jaar)
- moet gedeponeerd worden

2. Werken van kunst en letterkunde Auteurswet: zie volgend...

Hoofdstuk B

Inleiding tot het auteursrecht

B.1 Inleiding (p.17)

- beschermen van auteurs van werken van letterkunde en kunst (heel ruime zin!)
- elk werk dat oorspronkelijk is
 - oorspronkelijk: vrucht van de intellectuele inspanning (daarom niet aanzienlijk: bv. vakantiefoto) van de maker, maar geen slaafse nabootsing
- werk in bepaalde vorm, louter ideeën NIET

B.2 Rechten van de auteur (p.19)

1. Vermogensrechten

- zijn in geld waardeerbaar
- overdraagbaar aan derden
- exclusieve rechten
 - reproductierecht
dit omvat het recht op vastlegging, verveelvoudiging en verspreiding, het recht op adaptatie en vertaling, het recht op verhuur en uitlening
 - recht op mededeling aan het publiek opvoering, vertoning, uitzending, tentoonstelling van een werk; gezien de digitalisering: de beschikbaarstelling voor het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd
 - distributierecht recht op distributie, maar hierop is de uitputtingsregel van toepassing
- vergoedingsrechten recht op vergoeding als werk gereproduceerd wordt zonder toestemming (dwanglicentie; bv kopie voor eigen gebruik)

2. Morele rechten

- recht tot bekendmaking
- het recht op vaderschap (of naamsvermelding)
- het recht op integriteit van het werk
- onvervreemdbaar

De rechten voor de auteur gelden tot 70 jaar na zijn overlijden.

B.3 Uitzonderingen (p.20)

- reproductie en de mededeling aan het publiek van korte fragmenten in een verslag over actuele gebeurtenissen
- reproductie en de mededeling aan het publiek wanneer het doel van de reproductie niet het werk zelf is
- kostenloze privé-mededeling in familiekring of in het kader van schoolactiviteiten
- reproductie uitsluitend voor privé-gebruik (dwanglicentie: recht op vergoeding)
- reproductie ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek met bronvermelding
- de mededeling van werken ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek door erkende instellingen, met bronvermelding
- opvoeren van karikaturen, parodies of pastiches
- de kosteloze uitvoering bij publieke examens
- reproductie met het oog op bewaring van culturele en wetenschappelijke patrimonium door publiek toegankelijke instellingen
- de mededeling van werken die een onderdeel uitmaken van verzamelingen van publiek toegankelijke instellingen via speciale terminals
- tijdelijke opnamen door omroeporganisaties met hun eigen middelen t.b.v. hun uitzendingen
- reproductie en mededeling van werken ten behoeve van mensen met een handicap
- reproductie en mededeling voor reclamationdoeleinden voor openbare tentoonstellingen of openbare verkopen
- reproductie van uitzendingen door erkende ziekenhuizen, gevangenissen en instellingen voor jeugd- of gehandicaptenzorg
- citeren uit een werk t.b.v. kritiek, polemieken, recensie, onderwijs of wetenschappelijk werkzaamheden, bloemlezingen, openbare uitlening (met recht op vergoeding)
- voor officiële akten van de overheid
- voor sommige openbare redevoeringen (bv parlement)
- tijdelijke technische kopie (caching)

B.4 Naburige rechten (p.22)

- rechten voor uitvoerende kunstenaars
- producenten van films of fonogrammen
- voor omroeporganisaties.

1. Vermogensrechten

- Analoog aan die voor de auteur
- dwanglicenties (secundaire exploitatievormen: bv muziek in café)

2. Morele rechten

- naamsvermelding
- integriteit

Duurtijd van 50 jaar.

B.5 Wie is de auteur? (p.23)

- steeds de natuurlijke persoon die het werk creëert (weerlegbaar vermoeden: naam die op het werk staat)
- collectieve werken kunnen geregeld worden, indien niet expliciet geregeld:
 - verschillende auteurs niet van elkaar te onderscheiden: unaniem optreden om te exploiteren
 - uit te maken wie welk onderdeel: elk mag zijn aandeel afzonderlijk exploiteren, maar niet onderbrengen in andere samenwerking
- voor audiovisuele werken:
 - onweerlegbaar vermoeden dat de hoofdregisseur de auteur van het werk
 - weerlegbaar vermoeden voor scenarioschrijver, bewerker, tekstschrijver, grafisch ontwerper van animatie, muzikschrijver
 - alle andere participanten moeten hun auteurschap bewijzen
 - auteurs van een oorspronkelijk werk worden als co-auteur beschouwd bij remake

B.6 Overdracht van vermogensrecht (p.24)

- overdracht dient vastgelegd in schriftelijke overeenkomst
- aantal vermeldingen expliciet voorkomen op straffe van nietigheid
- restrictief, in het voordeel van de auteur
- onderworpen aan de vereiste van naleving van de eerlijke beroepsgebruiken
- niet voor toekomstige, nog onbekende exploitatievormen
- overdracht van toekomstige werken wordt beperkt

B.7 Handhaving (p.24)

- strafrechtelijke procedure wegens namaak
- vordering tot staking
- vordering tot schadevergoeding

B.8 Auteursrecht en het internet (p.25)

- De auteur van een website wordt op dezelfde manier beschermd als bij klassiek literair werk

Hoofdstuk C

Juridische bescherming van computerprogramma's

C.1 Inleiding (p.28)

- De softwarewet

C.2 Wat is een computerprogramma? (p.28)

- Geheel van instructies in bepaalde taal uitgedrukt, en die door computer kan worden uitgevoerd
- Ook voorbereidend materiaal (onmiddellijk omzetbaar in programmacode)
- Andere voorbereidingen en documentatie als afzonderlijke werken van letterkunde
- Helpfunctie onduidelijk (zie databanken)
- Alle programma's in hogere programmeertaal, assembleertaal, machinecode
- Macro's (iets voordoen) ook programma's
- Tot standkoming niet van belang: fundamenteel tekst door de mens (rechtstreeks of onrechtstreeks) met set van instructies ... (zie hoger)
- Eigenaardig is dat "tekst" meestal verborgen is, enkel resultaat is zichtbaar

C.3 Bescherming als werk van letterkunde (p.29)

- Volledige bescherming zoals werken van letterkunde, met enkele specifieke bepalingen
- Geen enkele formaliteit nodig

C.4 Geen bescherming voor ideeën en beginselen (p.30)

- Enkel op uitdrukkingwijze, in welke vorm dan ook
- Ideeën en beginselen ten grondslag worden niet beschermd
- Functionaliteit is dus niet beschermd
- Bescherming slaat dus op code, structuur, organisatie, sequentie

- Ook ideeën en beginselen van interfaces worden niet beschermd (tss machines onderling, tss programma's, en tussen programma's en gebruikers)
- Als een interface maar op één manier kan worden uitgedrukt geen schending (merger-doctrine)(enkel technische beperking!)
- Onderscheid tussen taal waarin programma wordt geschreven en het programma zelf! Compilers zijn wel auteursrechtelijk beschermd

C.5 Enkel oorspronkelijke programma's (p.32)

- Oorspronkelijk, eigen schepping van de auteur, geen andere criteria!
- Enkel criterium van de originaliteit mag gehanteerd worden (niet gekopieerd dus)
- Compilatie van routines en subroutines die publiek bezit zijn, kan als origineel programma worden beschouwd, als compilatie zelf een schepping van de auteur is
- Origineel is niet nieuw (bv. 2 pers. onafhankelijk van elkaar een identiek programma)

C.6 Wie is de auteursrechtthebbende? (p.33)

- Werkgever wordt geacht verkrijger te zijn van de vermogensrechten, tenzij bij overeenkomst of statutair anders is bepaald (bij uitoefening van de taken of in opdracht van de werkgever (ook buiten de uren dus))

C.7 De exploitatierechten van de auteur (p.34)

- Reproductierecht: alle vormen (ook van onderdelen) ook tijdelijke
- In huidige stand van techniek kan een programma alleen maar worden gebruikt met één of andere vorm van reproductie
- Geen toestemming vereist als vorm van reproductie vereist is voor gebruik door rechtmatige verkrijger
- Toestemming nodig voor vertaling naar andere programmeertaal of broncode naar machinecode (ook toevoegingen en verbeteringen)
- Uitputtingsregel is van toepassing (na eerste legale verkoop in de gemeenschap)
- Na uitputting enkel nog controle op verhuring (licentie met beperkte duur)

C.8 Rechten van de gebruikers (p.35)

- Gebruiker kan zonder toestemming overgaan tot reproductie en adaptatie, in zoverre dat noodzakelijk is voor het gebruik ervan voor het beoogde doel, onder meer fouten verbeteren.
- Van bovenstaande regel kan contractueel worden afgeweken
- Bovenstaande regel enkel door rechtmatige eigenaar (alle personen die rechtmatig het exemplaar mogen gebruiken, voor zover niet uitgesloten in licentie-overeenkomst)
- Bovenstaande enkel beperkt tot noodzakelijke handelingen voor het beoogde gebruik
- Veiligheidskopie mag niet worden verhinderd door overeenkomst!

C.9 Reverse engineering en decompilatie (p.36)

- Wisselwerking tussen programma's (van andere herkomst) moet mogelijk zijn (interoperabiliteit)
- Rechtmatige gebruiker van een kopie mag het programma zonder toestemming de werking observeren, bestuderen en uittesten, teneinde vast te stellen welke beginselen aan het programma ten grondslag liggen
- Analyse mag bij rechtmatig laden of in beeld brengen, de uitvoering, transmissie of opslag
- Reproductie van de code is uitgesloten
- Decompilatie is enkel mogelijk indien nodig om compatibiliteit van een onafhankelijk gecreëerd computerprogramma met andere programma's tot stand te brengen op voorwaarde dat:
 - door licentiehouder
 - de gegevens nog niet eerder snel en gemakkelijk beschikbaar zijn gesteld
 - beperkt tot onderdelen die noodzakelijk zijn
- Decompilatie van programma is toegestaan om twee andere programma's te koppelen
- Door decompilatie verkregen info mag niet worden gebruikt:
 - voor een ander doel dan het tot stand brengen van de compatibiliteit
 - voor mededeling aan derden, tenzij noodzakelijk voor compatibiliteit
 - voor de productie van een "qua grote lijnen gelijk" programma of andere inbreuken op de auteurswet
- Decompilatie mag niet als de belangen van de rechthebbende in het gedrang komen

C.10 Handhaving (p.39)

C.10.1 Strafrechterlijke vervolging wegens namaak

- Bij plagiaat
- Alle aantastingen van patrimoniale of morele rechten
- Bij ander gebruik dan uitdrukkelijk waarvoor het is vrijgegeven
- Zonder toestemming herwerken en verspreiden
- Ongeoorloofd gebruik van de naam van de auteur en diens logo
- De daad moet kwaadwillig of bedrieglijk zijn
- Niet alleen namaker, ook de heler
- Ook in het verkeer brengen zonder commerciële doeleinden is strafbaar
- Ook het bezit van een illegale kopie is strafbaar
- Middelen in het verkeer brengen om technische beschermingsmaatregelen te omzeilen, is ook strafbaar

C.10.2 Vordering tot schadevergoeding

- Volstaat te bewijzen dat er een inbreuk werd gepleegd op de exclusieve rechten van de benadeelde
- Te bewijzen dat de benadeelde schade heeft opgelopen ten bedrage van de vordering

C.10.3 Beslag inzake namaak

- Beschrijvend beslag
- Indien de feitelijkheid van de inbreuk niet te bewijzen valt, omdat de namakers het materiaal geheim houden
- Eenzijdig verzoekschrift
- De beslagrechter stelt een deskundige aan om de beschrijving van de namaak te verrichten
- Om schade te beperken moet binnen een maand de zaak aanhangig worden gemaakt

C.10.4 Vordering tot staken

- Procedure om de inbreuk onmiddellijk te doen ophouden in afwachting van een definitieve uitspraak

C.11 Juridische bescherming van technische maatregelen (p.41)

- Verbod tegen het omzeilen van doeltreffende technische veiligheidsmaatregelen
- Omvat elke technologie om te verhinderen dat een werk gebruikt wordt op een manier waarvoor geen toestemming werd verleend door de rechthebbende
- Rechthebbende is houder van auteursrecht, naburig recht of sui generis recht op een databank
- Verboden producten of diensten aan te bieden om de bescherming van doeltreffende technische voorzieningen te omzeilen
- Verboden producten met beperkt commerciële nut, naast de omzeiling
- Verboden producten om omzeiling makkelijker te maken

C.12 Softwarebescherming via het octrooirecht (p.43)

- Computerprogramma „as such” niet onder het begrip uitvinding
- Sinds 1985 software als dusdanig nog niet als octrooieerbaar, maar indien de globale uitvinding een technisch karakter had, kon een octrooi verleend worden, ook indien de nieuwigheid enkel in het geïntegreerde programma ligt
- Programma moet een technisch middel zijn om een uitvinding te doen werken
- Tegenwoordig worden octrooien toegelaten zodra software een technisch effect bereikt

C.13 Open Source (p.45)

- Ongebruikelijk doel
- De gebruiker krijgt het recht het programma te bestuderen, wijzigen, in een nieuw programma te incorporeren en opnieuw te distribueren
- GPL
- Bedoeld om gebruikers een zo groot mogelijke vrijheid te geven op 2 manieren
 1. Gebruiker heeft volgende rechten:
 - Het recht om de software te gebruiken
 - Het recht om de software te kopiëren

- Het recht om de software te bestuderen, te wijzigen en te verwerken in een nieuw programma
 - Het recht om de software verder te distribueren, zowel in oorspronkelijke als in gewijzigde vorm. De distributie mag gratis of tegen vergoeding gebeuren
2. Gebruiker heeft volgende plichten:
- Kopiëren en verspreiden mag op voorwaarde dat de kopieën ook van de GPL vergezeld worden en alle copyright gegevens intact blijven
 - Distributie van afgeleiden mag op voorwaarde dat aanpassing aangegeven wordt; copyright intact; afgeleide ook onder de GPL
 - Bij afgeleide moet de broncode mee gedistribueerd worden
 - Open source moet open source blijven!
- Meer varianten dan alleen GPL

Hoofdstuk D

De rechtsbescherming van databanken

D.1 Inleiding (p.47)

- Strict genomen enkel bescherming voor collecties van werken van literaire werken, waarbij de collecties zelf een intellectuele creatie (selectie, ordening) zijn
- Dus niet gewoon opsomming van louter feiten
- Wel databanken van louter banale feiten of gegevens uit het publieke domein, als hun originaliteit blijkt uit de keuze en de rangschikking van de gegevens
- Hoewel vrijheid van nabootsen, toch niet toegelaten om een louter slaafse kopie, indien louter wordt geprofiteerd van de inspanningen van een ander
- Op 31 augustus 1998: databankenwet

D.2 Rechtsbescherming voor databanken in de USA (p.49)

- Zaak Feist Publications vs Rural Telephone Service Co

D.3 Verschillende niveaus van rechtsbescherming (p.50)

- Materiaal: wat mag in de databank, zonder toestemming van de desbetreffende auteur
- Databank zelf: selectie (creatief) of ordening (niet louter alfabetisch)

D.4 De auteursrechtelijke bescherming van databanken (p.51)

D.4.1 Wat is een databank? (p.51)

- Ongeacht welke vorm
- Een verzameling van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen, systematisch of methodisch geordend, en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk
 - verzameling, geen individueel werk
 - zowel beschermd als niet beschermd items
 - elementen van de verzameling moeten ook zelfstandig zijn
 - elementen moeten afzonderlijk toegankelijk zijn
 - systematische of methodische ordening
- Niet alleen elektronisch ook in traditionele vorm

D.4.2 Auteursrecht voor keuze en rangschikking (p.52)

- Databanken die door de keuze en rangschikking van het materiaal een eigen intellectuele schepping van de amker vormen
- Enkel betrekking op niveau van structuur
- Ook bescherming voor de instrumenten, nodig om databank te raadplegen

D.4.3 Wie is de maker van de databank? (p.52)

- In principe de natuurlijke persoon die het werk effectief maakte
- Zoals bij software krijgt de werkgever de vermogensrechten van een databank die door een werknemer tot stand is gekomen, in de uitoefening van zijn taak of in opdracht van de werkgever (enkel in niet-culturele-nijverheid)
- Afwijking van bovenstaande kan door overeenkomst of statutaire bepaling

D.4.4 Rechten van de maker (p.53)

- Vervat in de exclusieve rechten die de auteurswet aan de auteur toekent
- Uitputtingsregel is van toepassing
- Ter beschikking stellen van een databank via internet is geen verkoop, dus uitputting is niet van toepassing
- Duurtijd is ook 70 jaar

D.4.5 Uitzonderingen (p.53)

- Zonder toestemming alle handelingen stellen die nodig zijn om toegang te krijgen tot en normaal gebruik van de inhoud van databank
- rechtmatige gebruiker of eenieder die toelating heeft volgens de wet
- Voor privé gebruik reproductie op een niet electronische drager (recht op vergoeding voor auteur) (NIET voor cd-roms)
- Reproductie als illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek
- Mededeling aan publiek als illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek
- Reproductie en medeling om de openbare orde te waarborgen

D.5 Het recht "sui generis" (extractierecht)

D.5.1 Inleiding (p.55)

- Indien een verzameling van feitelijke gegevens met het oog op het samenstellen van een databank een grote professionele en financiële investering vergen.
- Recht voor fabrikant (ongeacht of die als maker al dan niet auteursrechterlijke bescherming geniet) van een databank om te verhinderen dat de inhoud van een databank, geheel of een kwalitatief of kwantitatief deel ervan, zonder toestemming wordt opgevraagd en hergebruikt
- Dit recht geldt altijd! Ongeacht de bescherming van de databank of het materiaal opgenomen in de databank

D.5.2 Analyse van het recht "sui generis" (p.56)

1. Defenities

- Opvraging: permanente of tijdelijke overbrenging van de inhoud van de databank, of van een substantieel deel ervan
- Hergebruik: welke vorm dan ook van mededeling aan het publiek volledig, of substantieel deel ervan (Uitputtingsregel!)
- Openbare uitlening is opvraging en hergebruik, geen "sui generis"

2. Ontstaan van het recht "sui generis"

- databank moet getuigen van een investering die substantieel is in kwalitatief of kwantitatief opzicht
- de opvraging of hergebruik moet slaan op de gehele databank of een substantieel deel ervan (ook klein deel, maar dan essentieel voor de databank)

3. Rechten van de producent

- Kan verbieden om gehele of substantieel deel ervan op te vragen of te hergebruiken als herhaald en systematisch gebeurt (webinterface met gegevensuit andermans database)

4. Duur van het recht "sui generis"

- 15 jaar
- begint op datum waarop fabricage is voltooid
- of wanneer ter beschikking wordt gesteld
- nieuwe beschermingstermijn bij elke in kwantitatief of kwalitatief opzicht aanzienlijke wijziging van de inhoud van de databank
- enkel voor databanken waarvan de maker onderdaan is van de EU

5. Uitzonderingen op het recht "sui generis"

- Mag niet verboden worden aan rechtmatige gebruiker om niet-substantieel deel van de inhoud op te vragen of hergebruiken voor welk doel dan ook
- Handelingen door gebruiker mag geen nadeel berokkenen aan houder van auteursrecht
- Toegelaten substantieel deel op te vragen of te hergebruiken voor prive gebruik van een niet elektronische databank of ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek
- Ook wel voor openbare veiligheid of voor gerechtelijke procedures

D.5.3 Besluit (p.59)

- Onafhankelijke bescherming die geldt ongeacht eventuele auteursrechterlijke of andere bescherming
- Wet blijft zeer vaag

Hoofdstuk E

De juridische bescherming van chips

E.1 Inleiding (p.60)

- Sui generis beschermingsregime

E.2 Wat zijn chips? (p.60)

- Kleine, splinterdunne plakjes halfgeleidend materiaal waarop een enorm aantal microscopisch kleine, geschakelde elektronische componenten zijn samengebracht
- Steeds belangrijker rol, grote investeringen nodig om ontwikkeling nieuwe technologie

E.3 Ontstaansgeschiedenis van de chipswet (p.61)

E.3.1 De Verenigde Staten

- Dreiging nagemaakte chips (voornamelijk Japan)
- Voorziet in bescherming van Mask Works
- Andere staten moesten een chipswetgeving in het leven roepen die een kopie van USA was
- Dus afgestapt van het assimilatiebeginsel

E.3.2 Europa

- Bij gebrek aan degelijke bescherming, zouden de halfgeleider producten in Amerika niet beschermd worden
- Europa coördineerde; in België op 10 januari 1990

E.4 Beschermingsvoorwaarden (p.63)

- Voortbrengsel van de eigen intellectuele inspanning van de maker (Verskil met auteurswet: enkel inspanning, niet originaliteit!)
- In de halfgeleiderindustrie niet algemeen gekend zijn (Anders dan octrooiwet: minder streng dan nieuwheid; en automatische bescherming!)

E.5 Ontwikkeling van chips en software in dienstverband (p.63)

- Zoals meeste octrooieerbare uitvindingen, komen de topografieën tot stand in de schoot van een onderneming
- Indien topografie door een werknemer gemaakt, wordt (behoudens andersluidend beding) de werkgever als de maker beschouwd
- Indien op bestelling, dan is degene die de bestelling plaatst de maker (tenzij de overeenkomst anders bepaalt)

E.6 Exclusieve rechten (p.64)

- Monopolie op reproductie, commerciële exploitatie en alle middelen om daartoe te geraken
- Voorbehouden voor producenten in Europe (of ook als extern eerst in Europa commercialiseert)
- Rechten ontstaan bij eerste vaststelling (geen registratie of depot nodig)
- 10 jaar geldig
- Indien nooit gecommmercialiseerd, bescherming van 15 jaar na de vastlegging

E.7 Uitzonderingen (p.65)

- Exploitatie door een persoon die "niet weet of niet redelijkerwijs kan vermoeden dat de topografie van dit product beschermd is"
- Uitputting van het exclusief recht op comm. exploitatie, nadat in EU verkeer werd gebracht
- Reverse Engineering (als verbetering bij reproductie)

E.8 Gespecialiseerde rechter (p.66)

- Geschillen enkel via gespecialiseerde rechtbanken
- Voor dezelfde chip kan zowel bescherming verkregen worden via chipswet, auteurswet en octooidwet

Hoofdstuk F

Internet-domeinnamen

F.1 Wat is een domeinnaam (p.67)

- Lees pag. 67

F.2 Hoe wordt een domeinnaam toegekend (p.68)

- Verschuiving van privaat naar VZW
- Meestal first come, first served

F.3 Conflicten over domeinnamen (p.69)

- Cybersquatting
- Reserveren van een domeinnaam die overeenkomt met de handelsnaam van iemand anders is in strijd met eerlijke handelsgebruiken
- Gebruik wordt ook verboden bij verwarringsgevaar
- Mag geen onrechtmatig voordeel uit gehaald worden, rechter kan domeinnaam opeisen
- Eigenaar kan hierdoor bevolen worden de registratie te laten schrappen of overdragen

Deel II

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Hoofdstuk A

Privacy: historiek en begrip

A.1 Hoe oud is de behoefte aan privacy? (p.71)

- Geen nieuw fenomeen dat typisch is aan onze moderne samenleving
- Ook universeel karakter in godsdiensten (afzonderen om in contact met goden en geesten)
- Ook universele tendens vanwege individuen om privacy van anderen te willen binnendringen en vanwege de samenleving om individuen te willen controleren
- Met overgang van primitieve naar moderne mens neemt graad van privacy toe
- Hogere mate van vrijheid, essentieel voor een democratie
- Democratie steunt op openbaarheid van bestuur en privacy voor individuen

A.2 Oorsprong van de juridische bescherming van de privacy (p.72)

- Franse revolutie (ontstaan van liberale rechtstaat)
- Privacy essentiële voorwaarde voor uitoefenen van fundamentele rechten en vrijheden
- Eerste grondwetten: onschendbare woning en briefgeheim
- Thomas Cooley: "the right to be let alone"

A.3 Het verband tussen privacy en beroepsgeheim (p.73)

- Geneesheren, heekundigen, ... en iedereen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hen zijn toevertrouwd en deze bekendmaken worden gestraft met gevangenisstraf en met geldboete, behalve zij geroepen worden om in rechte getuigenis af te leggen, en buiten het geval de wet hen verplicht de geheimen bekend te maken
- Ook geheimen die niet "actief" werden meegedeeld
- Voor alle personen bekleed met een ambt of een zending van vertrouwen
- "Noodzakelijke vertrouweling": bijstand van de beoefenaar van het beroep moet noodzakelijk zijn, het vertrouwen moet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het beroep en het beroep moet een verband houden met het algemeen belang
- Ook voor mensen toegang tot medische dossiers
- Vereiste van kwaadwillig of algemeen opzet: bekendmaking door nalatigheid is niet strafbaar, wel schadevergoeding mogelijk

- Gevolg van artikel is zwijgplicht en dus ook zwijgrecht (zelfs t.o.v. rechter)
- Artikel is van openbare orde (geen afstand mogelijk); artikel is er gekomen om betrokken ambten te behouden waarbij gebaseerd op vertrouwen dat kennis niet wordt vrijgegeven
- Moet gaan over geheimen, niet alleen niet gekend, ook of de betrokkene schade heeft opgelopen door bekendmaking (bij pers. levenssfeer hoeft niet noodzakelijk over geheim te gaan)
- Enkel communicatie van geheimen (bij pers. levenssfeer kan zelfs inbreuk zijn zonder mededeling aan derden)

Hoofdstuk B

Privacybescherming in het EVRM

(p.75)

- Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens
 - Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven, gezinsleven, huis en briefwisseling
 - Inmenging openbaar gezag niet toegelaten tenzij nodig in democratische samenleving in belang van staatsveiligheid, openbare veiligheid, en economisch welzijn, bescherming van openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, gezondheid of de goede zeden, of rechten en vrijheden van anderen
- Zowel voor natuurlijke als rechtspersonen
- Niet alleen overheid, ook tussen particulieren
- persoonlijke levenssfeer hangt af van plaats en tijd
- Niet alleen eigen lichaam, ook beschikking op informatie over zichzelf
- Zoeken naar evenwicht tussen bescherming individu en noden overheid (belastingen)
- Leugendetector niet, narcoanalyse niet ...

Hoofdstuk C

Juridische bescherming van privé-communicatie

C.1 Inleiding (p.78)

- Kennis nemen van het bestaan van elektronische communicatie
- Inhoud van elektronische communicatie
- Beetje zinloos: inhoud kan pas worden verkregen nadat bestaan te weten is gekomen

C.2 De artikelen 259bis en 314bis van het Strafwetboek (p.79)

- Bescherming tegen het afluisteren, kennisnemen en opnemen van privé-communicatie
- 259bis van toepassing op ieder openbaar officier of ambt
- 314bis van toepassing op andere personen dan in 259bis
- Strafbaar opzettelijk met behulp van enig toestel, privé-comm., waaraan hij niet deelneemt, tijdens de overbrenging ervan, afluisteren of doen afluisteren...
- Comm. is privé wanneer ze niet bestemd is om door iedereen gehoord te worden
- Zonder technisch hulpmiddel meeluisteren is niet strafbaar
- Wegnemen van een fax is niet strafbaar onder deze artikelen(niet tijdens overbrenging!)
- Enkel bij opzet (toevallig is niet strafbaar)
- Het voorbereiden tot afluisteren is ook al strafbaar
- Straf gevangenis en geldboete (zwaarder voor openbaar officieren)
- Bezit van onwettig verkregen opnamen is strafbaar
- Met bedrieglijk opzet of oogmerk te schaden, gebruik maken van wettige opnamen

C.3 Artikel 124 van de elektronische-communicatiewet (p.81)

- Zonder toestemming van de betrokkenen is het verboden:
 - met opzet kennis te nemen van het bestaan van informatie
 - met opzet personen te identificeren
 - met opzet kennis te nemen van gegevens inzake el. comm.
 - de informatie gebruiken, kenbaar maken...
- Verbiedt het kennis nemen van het bestaan
- Opzet is vereist, toevallig of ongewild kennis nemen is niet strafbaar (per ongeluk email van een ander krijgen)

C.4 Uitzonderingen op het communicatiegeheim (p.82)

- Artikel 124, 259bis en 314bis zijn niet van toepassing indien:

1. de wet de handelingen toelaat

- (a) Artikel 126 van de elektronische-communicatiewet
 - In principe operatoren niet langer gegevens bewaren dan nodig voor transmissie en facturering, of direct marketing (toelating nodig)
 - Wettelijke mogelijkheid om operatoren te verplichten gegevens gedurende bepaalde tijd te bewaren in kader van gerechtelijk onderzoek
 - Duur van de verplichte bewaring x met $12 \leq x \leq 36$ maanden (openbare telefonie)
 - Voor internetverkeer voorlopig nog geen termijn (algemeen 12 maanden)
- (b) Artikel 46bis Wetboek voor Strafvordering
 - Mogelijkheid tot vordering van informatie van een operator m.b.t. indentificatiegegevens van gebruiker
 - Nu dus ook geheime nummers
- (c) Artikel 88bis Sv: Nummerregistratie
 - Medewerking van de operator indien onderzoeksrechter van oordeel is ... (oproepgegevens en oorsprong en bestemming)
 - Enkel inlichtingen over gesprekken, niet de inhoud!
 - Principe van de subsidiariteit
- (d) Artikel 90ter e.v. SV: "gerechtelijk" afluisteren
 - Enkel ten aanzien van personen die op grond van precieze aanwijzingen verdacht worden van strafbare feiten, persoon op wie een verdenking rust, plaatsten waar deze vermoed wordt te vertoeven; ook ten aanzien van personen waarvan vermoed wordt geregeld contact te hebben met verdachte
 - Subsidiariteit
 - Limitatieve lijst in §2
- (e) "Administratief" afluisteren
 - Door de Belgische inlichtingsdiensten en veiligheidsdiensten
- (f) Zakelijke communicatie
 - Registratie van elektr. communicatie en verkeersgegevens "van legaal zakelijk verkeer (comm. transactie) is toegestaan
 - Iedereen moet op de hoogte worden gebracht
 - Gegevens gewist na periode waarbinnen transactie kan worden aangevochten
 - Voor kwaliteit en dienstverlening in callcenters te controleren ook toegestaan (werknemers op voorhand op de hoogte) (ten hoogst één maand bewaren)

2. nodig voor netwerkbeheer of dienstverstrekking

- Handelingen met als enig doel de goede werking van het netwerk na te gaan en goede communicatie te garanderen
- Personeel van operatoren, netwerkbeheerders
- Proportionaliteitsprincipe!
- Ook preventie (back-up)

3. nodig voor interventie- of hulpdiensten**4. nodig door BIPT bij toezicht en controle****5. nodig door Ombudsdienst****6. nodig om SPAM te verhinderen, mits toestemming van eindgebruiker****C.5 Het gebruik van cryptografie (p.87)**

- Gebruik van versleuteling in België is vrij
- Opvragen door gerechtelijke autoriteiten mag niet bemoeilijkt of verhinderd worden
- Uitzondering om vertrouwelijkheid van communicatie en veiligheid van betalingen te garanderen

C.6 Een speciaal vraagstuk: controle van communicatie in de onderneming (p.88)

- Behalve "Zakelijke communicatie, niets voorzien voor werkgevers"
- Arbeidsovereenkomst impliceert echter gezagsuitoefening en toezicht van de werkgever; binnen bepaalde grenzen gebruik van comm. systemen controleren
- In de eerste plaats beslist werkgever zelf welke middelen ter beschikking worden gesteld
- Werknemer behoudt evenwel recht op privé-communicatie
- Controle moet op transparante manier
- Indien gericht naar individu, ook verwerking van persoonsgegevens (zie verder)
- Niet verder gaan dan noodzakelijk:
 - Voorkomen lasterlijke feiten, strijdig met goede zeden of waardigheid van andere persoon schaden
 - Bescherming van de economische, handels- en financiële belangen
 - Veiligheid en de goede werking van het IT-netwerksysteem
 - Ter goeder trouw naleven van regels omtrent online technologieën
- Individualisering voor eerste drie altijd; voor vierde alarmbelprocedure
- Regels voor het gebruik van online technologieën worden best vastgelegd

Hoofdstuk D

Verwerking van persoonsgegevens

(p.90)

- Oorsprong in pionierstijd van de automatisering eind jaren 70

D.1 Verdrag nr 108 van de Raad van Europa (p.91)

- Bescherming van personen bij automatische verwerking van persoonsgegevens
- Specifiere bepalingen voor aantal sectoren
- Persoonlijke gegevens enkel rechtmatig verzamelen
- Enkel voor specifieke en rechtmatige doeleinden
- Gegevens moeten relevant en adequaat zijn
- Niet meer gegevens opslaan dan nodig voor het beoogde doel
- Gegevens accuraat, niet langer opslaan dan nodig voor het beoogde doel
- Ras, politieke opinie, religieuze of andere overtuiging, gezondheid, seksueel gedrag en strafrechtelijke veroordeling NIET
- Beveiliging tegen inbraak, vernietiging, verlies, wijziging, verspreiding
- Iedereen moet beschikken over volgende 4 rechten:
 - Mogelijkheid tot achterhalen van bestaan
 - Met redelijke tussenpozen en zonder overdreven vertraging of kost bevestiging krijgen of persoonsgegevens worden bijgehouden
 - Verbetering bekomen van onjuiste gegevens, of vernietiging van gegevens in strijd met nationale wet
 - Mogelijkheid tot beroep indien op verzoek van vorigen niet werd ingegaan
- Enkel uitzondering voor:
 - Staatsveiligheid, openbare veiligheid, monetaire belangen van de staat, bestrijding van criminaliteit
 - Bescherming van de betrokkene zelf, rechten en vrijheden van derden
- Grensoverschrijdend verkeer mag niet worden verboden of onderworpen aan speciale toelating (partijen bij verdrag)
- Per uitzondering voor bepaalde gegevens; en naar landen die geen partij waren bij het verdrag

D.2 De wet van 8 december 1992 (p.93)

D.2.1 Toepassingsgebied van de wet (p.93)

1. Verwerking van persoonsgegevens

- Gegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon die is, of kan geïdentificeerd worden
 - Alle gegevens (beeld, geluid, tekst, ...)
 - Enkel natuurlijke personen, niet op rechtspersonen
 - Gegevens moeten herleidbaar zijn tot individuen (anonieme gegevens voor statistische doeleinden niet onder de wet)
- Verwerking is eender welke handeling die men met persoonsgegevens verricht (opslaan, wijzigen, verwijderen, raadplegen, ...)
- Niet alle vormen van verwerking, enkel geautomatiseerd; niet geautomatiseerd enkel als deze in bestand worden opgenomen
- Bestand is een gestructureerd geheel van persoonsgegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn
- Dossiers of verzamelingen van dossiers die niet volgens specifieke persoonsgegevens gestructureerd zijn, vallen niet onder deze wet
- Aantekeningen in een schrift of notitieblok vormen geen verwerking van persoonsgegevens, wel indien deze in tekstverwerking worden opgenomen

2. De verantwoordelijke voor de verwerking

- Natuurlijke persoon, rechtspersoon, of feitelijke vereniging die het doel en de middelen van de verwerking bepaalt
- Bij werknemers (of in opdracht binnen de organisatie) die verwerking voor werkgever doen, werkgever verantwoordelijke
- Bij beroep op natuurlijke persoon of rechtspersoon buiten de organisatie, spreken we van verwerker (de verantwoordelijke besteedt dus de verwerking uit)
- Ontvanger is iedereen aan wie persoonsgegevens worden meegedeeld
- Derde is iedereen buiten de betrokkene, de verantwoordelijke, de verwerker
- Toestemming nodig van de betrokkene om bepaalde persoonsgegevens te kunnen verwerken (op vrije en specifieke manier en op voldoende info berust)

3. Uitzonderingen

- Niet van toepassing op louter persoonlijk en huishoudelijk gebruik
- Sommige bepalingen niet van toepassing op staatsveiligheid, politie, inlichtingendienst van het leger, louter journalistieke, literaire of artistieke doeleinden
- O.a. om bronnengeheim van pers niet te schaden

4. Territoriaal toepassingsgebied

- Persoonsgegevens in België verwerkt in het kader van een vestiging in een ander Europese lidstaat (dus zonder vestiging in België), dan zal het recht van die lidstaat moeten toegepast worden
- Verantwoordelijke moet dus vestiging in Europa hebben om onder Belgische wet te vallen
- Indien niet, ook Belgische wet indien middelen op belgisch grondgebied worden gebruikt (tenzij louter voor doorvoer)

D.2.2 Voorwaarden voor een rechtmatige verwerking (p.97)

1. Finaliteitsregel

- Men moet zich houden aan het doel waarvoor de verwerking verricht wordt
 - voor elke verwerking gerechtvaardigd doel nodig
 - bij verwerking voor een bepaald doel, mag men naderhand niet op andere wijze gebruiken dat niet verenigbaar is met oorspronkelijk doel
 - gegevens moeten toereikend, relevant en niet bovenmatig zijn
 - gegevens mogen niet langer bewaard worden dan nodig om de doelstelling van de verwerking te realiseren (achteraf anonimiseren voor statistische doeleinden mag)
 - verantwoordelijke moet er voor zorgen dat gegevens nauwkeurig en volledig zijn

2. Toelaatbaarheidstoetsing

- Voor elke verwerking moet nagegaan worden of deze toelaatbaar is
 - Ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene
 - Verwerking noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst
 - Verwerking noodzakelijk om wettelijke verplichting na te komen
 - verwerking noodzakelijk ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene
 - Verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang
 - Verwerking noodzakelijk voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of een derde aan wie de gegevens worden verstrekt (niet toegelaten indien de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene voorrang moeten krijgen)

3. Speciale categorieën van persoonsgegevens

(a) Gevoelige gegevens

- Raciale, ethnische afkomst; Politieke opvatting; godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging; lidmaatschap van vakvereniging; seksuele leven
- Deze gegevens in principe verboden, enkel toegelaten:
 - schriftelijke toestemming van de betrokkene
 - met het oog op uitvoering van de verplichtingen en de rechten in het kader van arbeidsrecht
 - indien noodzakelijk ter verdediging van vitale belangen van de betrokkene (moet worden gevraagd)
 - door vereniging zonder winstoogmerk die op politiek, levensbeschouwelijk, religieus of vakbondsgebied actief is
 - indien het gegevens betreffen die door de betrokkene duidelijk openbaar zijn gemaakt
 - indien noodzakelijk voor preventieve geneeskunde of medische diagnose, het verstrekken van behandeling of het beheer van gezondheidsdiensten (geldt enkel indien verwerking door iemand onderworpen aan beroepsgeheim)
 - indien verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden

(b) Gezondheidsgegevens

- Gelijkaardig aan gevoelige gegevens
- Verwerking moet echter worden verricht onder verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidssector

(c) Gerechtelijke gegevens

- Persoonsgegevens betreffende gerechtelijke geschillen, verdenkingen, vervolgingen, veroordelingen, en dergelijke
- Enkel als de wet het toelaat (dus door gerecht zelf en politiediensten; ook voor advocaten in het kader van verdediging van hun cliënten)
- iedereen voor het beheer van eigen geschillen

- ook in het kader van wetenschappelijk onderzoek

4. Vertrouwelijkheid en beveiliging

- Betrekking op relatie tussen verantwoordelijke van verwerking en de verwerker
- Dient geregeld in een schriftelijk contract
- Organisatorische en technische maatregelen treffen om gegevens te beveiligen tegen ...

5. Aangifte en transparantie

- Om op geautomatiseerde wijze persoonsgegevens verwerken, dient in sommige gevallen gemeld te worden (ook doelstelling) aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- Uitzonderingen voor: boekhouding, loonadministratie, leerlingenadministratie, bezoekersregistratie, enzovoort (zonder mededeling aan derden ...)
- Klantenadministraties enkel zonder gevoelige of gerechtelijke gegevens, huisartsenpraktijk dus niet van uitzondering (ook bij advocaten niet), ook niet wanneer personen worden toegevoegd op grond van gegevens die niet van de betrokkene zelf komen
- Bedoeling van deze aanmelding is publiek register, zodat iedereen kan nagaan

D.2.3 Rechten van de betrokkenen (p.103)

1. Informatieplicht

- Meedelen wie de verantwoordelijke voor de verwerking is
- Waarvoor worden de gegevens gebruikt
- Indien nodig, aan wie worden de gegevens meegedeeld
- Is men verplicht te antwoorden en welke gevolgen weigeren kan hebben
- Ook moet de betrokkene verwittigd worden wanneer gegevens worden verwerkt, die niet bij hemzelf werden ingezameld
- Dit geldt niet voor gegevens bij politiediensten
- Recht op verzet tegen direct marketing

2. Recht op mededeling

- Recht op mededeling van gegevens die over betrokkene worden verwerkt
- De verantwoordelijke moet gegevens ten laatste binnen 45 dagen meedelen
- Verzoek aan verantwoordelijke in schriftelijke vorm, met kopie van identiteitskaart
- T.a.v. politieregisters of staatsveiligheid, wenden tot de Commissie voor de bescherming ...
- Over gezondheid, kan de verantwoordelijke oordelen arts in te schakelen voor de mededeling

3. Recht op correctie

- Recht op correctie van onjuiste gegevens over zichzelf, kosteloos of niet conform de wet te doen verdwijnen

4. Recht op verzet

- In geval van direct marketing geen motivatie, anders wel

D.2.4 Handhaving van de wet (p.104)

1. De commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

- Bestaat uit 8 vaste en 8 plaatsvervangende leden, aangeduid voor een vernieuwbare termijn van 6 jaar door de kamer van volksvertegenwoordigers
- Minstens één magistraat, één jurist, één informaticus, één persoon met ervaring inzake gegevensverwerking
- Voorgezeten door een magistraat, voltijds
- Ondervoorzitter (niet noodz. mag), uit andere taalgroep, voltijds
- Andere leden deeltijds
- Jaarlijks begroting
- Taken van de Commissie:
 - Openbaar register bijhouden van de geautomatiseerde verwerkingen
 - Gemotiveerde adviezen te verstrekken over bepaalde ontwerpbesluiten
 - Op verzoek van particulieren hetzij als tussenbemiddelaar voor aanpassing, inzage of tengevolge van klacht tegen verantwoordelijke van verwerking
 - Indien overtredingen vastgesteld, aangifte bij parket
- Sectorale commitments (soc. zekerheid)

2. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

- Elke betrokkene aan wie het toegangsrecht of het correctierecht werd ontzegd, kan bij verzoekschrift een procedure inspannen voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

3. Strafsancties

- Geldboete van 500 tot 50.000 euro of, zeer uitzonderlijk, een gevangenisstraf
- Klacht kan dus worden neergelegd bij het parket

Hoofdstuk E

Ongevraagde elektronische communicatie

(p.107)

- Spam
- Vier afzonderlijke wetten
 1. de wet van 8 december 1992 over de verwerking van persoonsgegevens
 2. wetgeving over de handelspraktijken en de bescherming van de consument; verbod op geautomatiseerde oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst en fax te gebruiken zonder voorafgaande toestemming van de consument; ongevraagde reclame via e-mail moet duidelijk en ondubbelzinnig herkenbaar zijn; Mogelijkheid tot beroep doen op het recht van kennelijk bezwaar of een vordering tot staking
 3. Ongewenste elektronische communicatie geregeld door de wet over de elektronische handel; reclame duidelijk herkenbaar; elektronisch enkel na toelating; elektr post (beeld, spraak, geluid, beeldberichten); ook sms; bewijslast bij de dienstverlener
Uitzondering 1: vrij van toestemming indien contactgegevens verkregen in het kader van de verkoop van een product of een dienst EN voor gelijkaardige producten en diensten die men zelf levert EN bij het verzamelen van de contactgegevens de mogelijkheid tot verzet voor toekomstige reclame
Uitzondering 2: betrekking op rechtspersonen, geen toestemming indien elektr. contactgegevens onpersoonlijk zijn
 4. artikel 114 van de wet betreffende de elektronische communicatie aan leveranciers van elektronische communicatiediensten en de leveranciers van software voor elektronische communicatie de verplichting op hun abonnees kosteloos, rekening houdend met de stand van techniek, de gepaste veilige diensten een te bieden...

Deel IV

ICT en strafrecht

Hoofdstuk A

Het begrip ”Informaticacriminaliteit”

(p.164)

- Dubbelzinnig begrip, dekt zowel criminele aanvallen tegen computers en netwerken, alsook meer algemene misdrijven waarbij computers en netwerken gebruikt worden
- Meestal wordt de eerste groep specifieke informaticamisdrijven genoemd
- Moeilijk bij te houden

Hoofdstuk B

Het gevaar van Informaticriminaliteit

(p.165)

- Onze economie wordt langzamerhand meer en meer afhankelijk van het goed functioneren van computers en netwerken
- Wordt ondertussen ook bekeken als onderdeel van de nationale veiligheid beschouwd

Hoofdstuk C

Europese initiatieven

(p.166)

- Cybercrime verdrag

Hoofdstuk D

Specifieke informaticamisdrijven

(p.167)

D.1 Terminologie (p.168)

- Alles moet technologie neutraal worden verwoord
- In de memeorie van toelichting: infomaticasysteem is elk systeem van opslag, verwerking of overdracht van data; gegevens: de voorstellingen van informatie die geschikt is voor opslag, verwerking en overdracht via ...

D.2 Valsheid in informatica (p.169)

- Bestraft de gedraging van het vervalsen van juridisch relevante elektronische gegevens
- Vervalsing van kredietkaarten, elektronische geldbeugels, of elektronisch opgemaakte contracten

D.3 Infomaticabedrog (p.170)

- Datamanipulatie met het oogmerk bedrieglijk vermogensvoordeel te verwerven
- Veranderen van gegevens, inbrengen van fictieve namen, ...
- Doel om zich een zaak eigen te maken die aan een ander toebehoort
- Vereist geen materiële overhandiging
- Wijzigingen en vervalsingen kunnen als listige kunstgreep beschouwd worden
- Een bijzonder opzet wordt vereist
- Gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar en/of geldboete van 26 tot 50.000 euro
- Poging tot wordt ook bestraft
- Bij herhaling strenger

D.4 Computerinbraak (p.172)

- Op één of andere wijze ongeoorloofd binnendringen in computersystemen
- Indien onopzettelijk, maar vrijwillig handhaven van een verbinding ook strafbaar
- Ook van toepassing op insiders
- Outsiders: gevangenisstraf 3 maanden tot 1 jaar, verhoogd tot 2 jaar indien bedrieglijk opzet; en/of geldboete van 26 tot 25.000 euro
- Algemeen opzet volstaat (zie "witte ridders")
- Insiders enkel een bijzonder opzet
- Eis dat beveiligingssysteem wordt doorbroken is geen strafbaarheidsvoorwaarde
- Dataspionage en tijdsdiefstal worden zwaarder bestraft
- Poging tot inbraak wordt ook bestraft
- Handel in hacking tools ook strafbaar met bijzonder opzet (om te zorgen dat alg. info inzake beveiliging wel nog mag)
- Opdrachtgever of aanzetter wordt zwaarder bestraft dan de uitvoerder

D.5 Datamanipulatie (p.175)

- Bestraft degene die met het oogmerk om te schaden op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze gegevens in een informaticasysteem invoert, wijzigt, wist
- Gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar en/of een geldboete van 26 tot 25.000 euro
- Bijzonder opzet vereist (bedriegen of schaden)

Hoofdstuk E

Verwante misdrijven

E.1 Pornografie (p.176)

E.1.1 De verspreiding van onzedelijk materiaal (p.177)

- Verspreiding van pornografisch materiaal is strafbaar als openbare zedenschennis, indien in aanwezigheid van minderjarigen strengere bestraffing
- Tentoonstellen, verkopen, verspreiden en met het oog daarop vervaardigen, in voorraad hebben, invoeren, doen invoeren, vervoeren, doen vervoeren, ...
- Algemeen opzet volstaat
- Erotische plaatjes zijn in strijd met de goede zeden indien zij het schaamtegevoel van de doorsnee burger kwetsen
- Zelfs indien de verspreiding gratis is, strafbaar
- Privé-correspondentie niet strafbaar
- Louter bezit niet strafbaar (niet met het oog op verdeling...)

E.1.2 Kinderpornografie (p.178)

- Men heeft met kinderpornografie te maken bij beeldmateriaal "waarbij minderjarigen betrokken zijn of worden voorgesteld", irrelevant of minderjarigen werkelijk betrokken zijn, of dat het beeld deze leeftijd enkel zou oproepen
- Hier wordt ook het bezit (het downloaden op harde schijf, of om het even welke drager) en het vervaardigen ervan strafbaar gesteld
- Vervaardigen is ook nog eens aanranding op de eerbaarheid en verkrachting, in het bijzonder naar minderjarigen toe en de kinderprostitutie

E.1.3 Reclame op het internet voor seksuele diensten (p.180)

- Alle vormen van reclame op het internet of andere netwerken, zowel privé als publiek strafbaar
- Aanbieden van sexuele diensten op het internet zelf (zoals live video en audio) is niet strafbaar

E.1.4 Knelpunten (p.181)

- Oorsprong en vervolging van zulke misdrijven zijn moeilijk op te sporen en te vervolgen

E.2 Aanranding van de eer of de goede naam van personen (p.181)

- Het ten laste leggen van een bepaald feit aan een persoon, dat zijn eer kan krenken of hem aan openbare verachting kan blootstellen, zonder dat het bewijs van dit feit kan/mag worden bewezen. Bijzonder opzet is vereist.
- Strafverzwaring indien tenlasteleggingen gebeuren (1) in openbare plaatsen of bijeenkomsten (2) tegenwoordigheid van verscheidene personen (3) in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen (4) door geschriften aangeplakt, verspreid of verkocht ... (5) geschriften, niet openbaar, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld

E.3 Racistische uitingen en ontkenningen van de genocide (p.183)

E.3.1 Racisme en xenofobie (p.183)

- Uitingen of publicaties die aanzetten tot discriminatie en vreemdelingenhaat worden bestraft op basis van de anti-racismewet)

E.3.2 Ontkenning van de genocide (p.184)

- Ook strafbaar via pc

E.4 Aanzetten tot crimineel gedrag (p.185)

E.5 Gokken (p.186)

E.6 Oplichting (p.190)

E.7 Namaking (p.191)

E.8 Bescherming van persoonsgegevens (p.192)

E.9 Bescherming van elektronische communicatie (p.193)

Hoofdstuk F

Strafprocedure

F.1 Databeslag (p.194)

F.2 Netwerkzoeking (p.196)

F.3 Medewerkingsplicht (p.198)